

KÄSKKIRI

18.09.2015 nr 1-3/170
muudetud järgmiste käskkirjadega
30.04.2017 nr 1-3/53

Toetuse andmise tingimused riskikäitumise ennetamiseks, riskis olevate perede toetamiseks ning turvalise elukeskkonna arendamiseks

Käskkiri kehtestatakse perioodi 2014–2020 struktuuritoetuse seaduse § 16 lõike 1 alusel ja kooskõlas Vabariigi Valitsuse 23. juuli 2015. aasta korraldusega nr 295 „Perioodi 2014–2020 struktuuritoetuse meetmete nimekirja“ kinnitamine“.

1. Üldsätted

1.1. Reguleerimisala

1.1.1. „Toetuse andmise tingimused riskikäitumise ennetamiseks, riskis olevate perede toetamiseks ning turvalise elukeskkonna arendamiseks“ (edaspidi *TAT*) käsitleb toetuse andmise ja kasutamise tingimusi ja korda „Ühtekuuluvuspoliitika fondide rakenduskava 2014–2020“ (edaspidi *rakenduskava*) prioriteetse suuna 2 „Sotsiaalse kaasatuse suurendamine“ meetme 2.7 „Noorte tööhõivevalmiduse toetamine ning vaesuse mõju vähendamine noorsootöö teenuste kättesaadavuse kaudu“ (edaspidi *meede*) tegevuse 2.7.4 „Riskikäitumise ennetamine ning võrgustikutöö meetodil riskis olevate perede probleemide väljaselgitamine ja lahendamine ning turvalise elukeskkonna arendamine“ (edaspidi *meetme tegevus*) järgmiste tegevuste (edaspidi *toetatavad tegevused* või *tegevused*) elluviimiseks:

1.1.1.1. Käitumisoskuste Mängu arendamine ja laiendamine õpilaste koolis toimetuleku parandamiseks ja riskikäitumise ennetamiseks; (*muudetud siseministri 30.04.2017 käskkirjaga nr 1-3/53*).

1.1.1.2. andme- ja teabevahetuslahenduse loomine võrgustikutöö tõhustamiseks;

1.1.1.3. lähisuhtevägivalla all kannatavate noorte ja perede kindlakstegemine ning nende probleemide lahendamine võrgustikutöö meetodil;

1.1.1.4. maakondliku võrgustikutöö edendamine turvalisuse suurendamiseks.

1.1.2. Vabariigi Valitsuse 12. septembri 2014. aasta määruse nr 146 „Perioodi 2014–2020 struktuuritoetuse andmisest avalikkuse teavitamise, toetusest rahastatud objektide tähistamise ning Euroopa Liidu osalusele viitamise nõuded ja kord“ tähenduses on projekti nimetuseks „Riskikäitumise ennetamine, riskis olevate perede toetamine ning turvalise elukeskkonna arendamine“.

1.2. Toetuse andmise eesmärk

- 1.2.1. Rakenduskava prioriteetse suuna 2 „Sotsiaalse kaasatuse suurendamine“ eesmärk on edendada sotsiaalset kaasatust ning võidelda vaesuse ja igasuguse diskrimineerimise vastu. Nimetatud prioriteetse suuna 3. investeerimisprioriteedi eesmärk on aktiivne kaasamine, sealhulgas eesmärgiga edendada võrdseid võimalusi ja aktiivset osalemist ning parandada tööalast konkurentsivõimet.
- 1.2.2. Nimetatud investeerimisprioriteedi raames seatud Euroopa Liidu vahendite kasutamise eesmärk 7 on kaasata noori, sealhulgas tõrjutusriskis noori, ja parandada nende tööhõivevalmidust.
- 1.2.3. Meetme eesmärk on vähendada vaesusest tulenevat mõju haridus- ja karjäärivalikutele, ennetada noorte sotsiaalse tõrjutuse ja tööturuprobleemide tekkimist ning toetada noorte aktiivsete eluhoiakute kujunemist.
- 1.2.4. Meetme tegevuse eesmärk on ennetada noorte sotsiaalset tõrjutust ja tööturuprobleeme ning toetada noorte aktiivsete eluhoiakute kujunemist.
- 1.2.5. Toetatavate tegevuste eesmärk on võimaldada maakondliku ja kohaliku tasandi juhtidel ja valdkondlikel spetsialistidel omandada paremaid oskusi, töövahendeid ja -meetodeid, et aidata kaasa õnnetuste ja õigusrikkumiste vähenemisele ning ennetada laste käitumisprobleeme. Samuti on eesmärk juurutada võrgustikutöö põhimõtteid ja hõlbustada poolte vahel infovahetust, et edendada kohalikul tasandil turvalise elukeskkonna kujundamist ning riskis olevate noorte ja perede probleemide kindlakstegemist ja lahendamist.

1.3. Tegevuste elluviija, partnerid, rakendusüksus ja rakendusasutus

- 1.3.1. Toetatavate tegevuste elluviija (edaspidi *elluviija*) on Siseministerium. Käesolevas käskkirjas käsitatakse elluviijana Siseministeriumi korrakaitse- ja kriminaalpoliitika osakonda.
- 1.3.2. Elluviija partnerid on Tervise Arengu Instituut (edaspidi *TAI*), Politsei- ja Piirivalveamet (edaspidi *PPA*) ja Sotsiaalkindlustusamet (edaspidi *SKA*). (*muudetud siseministri 30.04.2017 käskkirjaga nr 1-3/53*).
- 1.3.3. Tegevuse rakendusüksus (edaspidi *RÜ*) on Sihtasutus Innove.
- 1.3.4. Tegevuse rakendusasutus (edaspidi *RA*) on Siseministerium. Käesolevas käskkirjas käsitatakse RA-na Siseministeriumi välisvahendite osakonda.

1.4. Tegevuste seosed valdkondlike arengukavadega

- 1.4.1. Tegevused on seotud järgmiste valdkondlike arengukavadega:
- 1.4.2. „Noortevaldkonna arengukava 2014–2020“ alaeesmärgi 2 „Noorel on väiksem risk olla tõrjutud“ meede 2 „Noorte kaasamise suurendamine ja noorte tööhõivevalmiduse parandamine“;
- 1.4.3. „Turvalisuspoliitika põhisuunad aastani 2015“ alaeesmärk „Turvalisem tunne“;
- 1.4.4. „Rahvastiku tervise arengukava 2009–2020“ alaeesmärk 1 „Sotsiaalne sidusus on suurenenud ja ebavõrdsus tervises vähenenud“ ning alaeesmärk 2 „Laste ja noorte suremus ja psüühika- ning käitumishäirete esmashaigestumus on vähenenud ning noored annavad oma tervisele järjest positiivsema hinnangu“;
- 1.4.5. „Eesti uimastitarvitamise vähendamise poliitika valge raamatu“ II mõjusuuna „Ennetame narkootikumide tarvitamise alustamist“ süsteem 2 „Universaalne ehk esmase ennetuse süsteem“;
- 1.4.6. „Laste ja perede arengukava 2012–2020“ strateegiline eesmärk 3 „Lapse õigused on tagatud ja loodud on toimiv lastekaitse süsteem, et väärtustada ühiskonnas iga last ja tema arengut ning heaolu toetavat turvalist keskkonda“;

- 1.4.7. „Kriminaalpoliitika arengusuunad aastani 2018“ alaeesmärk „Süütegude ennetamine peab toimuma eelkõige kohalikul tasandil“;
- 1.4.8. „Vägivalda ennetamise strateegia aastateks 2015–2020“ eesmärk 1 „Inimesed oskavad paremini vägivalda ära tunda ja sekkuda“ ning eesmärk 2 „Vägivaldaohvritele on tagatud nende vajadustest lähtuv kaitse ja tugi“;
- 1.4.9. Eesti konkurentsivõime kava „Eesti 2020“ alaeesmärk „Noorte (15–24. a) töötuse määra vähendamine“;
- 1.4.10. „Eesti regionaalarengu strateegia 2014–2020“ alaeesmärk 4 „Piirkondade tugevam sidustus ja arendusvõimekus“;
- 1.4.11. „Kodanikuühiskonna arengukava aastateks 2015–2020“ alaeesmärk 1 „Kodanikuühenduste poliitika kujundamises osalemine on ühiskonnas loomulik ja väärtustatud“;
- 1.4.12. „Siseturvalisuse arengukava 2015–2020“ programmi „Turvalised kogukonnad“ poliitikainstrument 2 „Ohtude, süütegude ja õnnetuste ennetamine“;
- 1.4.13. „Elukestva õppe strateegia aastateks 2014–2020“ eesmärgi „Muutunud õpikäsitlus“ meede 1.4 „Õpikäsituse rakendamist toetavate koostöövormide loomine ja toetamine“.

2. Toetatavad tegevused

2.1. Käitumisoskuste Mängu arendamine ja laiendamine õpilaste koolis toimetuleku parandamiseks ja riskikäitumise ennetamiseks

2.1.1. Elluviija ja partner

- 2.1.1.1. Tegevust rakendavad elluviija ja tema partner TAI.
- 2.1.1.2. Elluviija ülesanded on juhtida tegevust (sealhulgas seirata ja suunata partneri tegevust), moodustada Käitumisoskuste Mängu ennetusprogrammi (edaspidi *Käitumisoskuste Mäng* või *programm*) juhtrühm ja juhtida selle tööd. Juhtrühma ülesanded on suunata ja anda nõu Käitumisoskuste Mängu arendamise, laiendamise ja elluviimisega seotud põhimõttelistes küsimustes ning anda hinnang Käitumisoskuste Mängu elluviimisele ja tulemustele.
- 2.1.1.3. Partneri ülesanded on arendada, ellu viia ja laiendada Käitumisoskuste Mängu (sealhulgas viia läbi teavitustegevused ja hinnata programmi tulemusi).

2.1.2. Tulemus

Tegevuse tulemusel viiakse tõendatud mõjuga Käitumisoskuste Mäng ellu vähemalt 80 üldhariduskooli põhikooli I kooliastme 200 klassis (sealhulgas vene õppekeelega koolides ning eelistatult esimeses klassis) ning vähemalt ühe õppeaasta vältavas programmis osaleb kokku 4000 õpilast. Käitumisoskuste Mänguga ennetatakse noorte käitumisprobleeme ja õppe edukuse langemist. Seetõttu jõuab pikaajase tulemusena rohkem noori tööturule ning väheneb noorte sotsiaalse tõrjutuse tekkimise risk. Käitumisoskuste Mäng aitab ennetada ka noorte vaimse tervise probleemide ja sõltuvuskäitumise tekkimist, see omakorda edendab kohalikul tasandil tervislikke eluviise ja turvalist elukeskkonda.

2.1.3. Tegevuse kirjeldus ja elluviimise aeg

- 2.1.3.1. Käitumisoskuste Mängu arendamine, elluviimine ja laiendamine
  - 2.1.3.1.1. Hangitakse Käitumisoskuste Mängu mentorite väljaõpe ja litsentsid programmi rakendamiseks.
  - 2.1.3.1.2. Käitumisoskuste Mäng kohandatakse venekeelseks, et seda oleks võimalik viia ellu ka vene õppekeelega koolides, sealhulgas tõlgitakse ja kohandatakse vene

- keelde materjalid, juhendid, hindamisinstrumendid (küsimustikud, tunnivaatlusprotokollid jms) ja muu sarnane.
- 2.1.3.1.3. Käitumisoskuste Mängu eesti- ja venekeelset programmi arendatakse elluviimise käigus vastavalt vajadusele, sealhulgas töötatakse välja, hangitakse ja täiendatakse materjale, juhendeid ja hindamisinstrumente, vajaduse korral tellitakse eksperdiarvamusi, arendatakse koolitusi, tõstetakse koolitajate pädevust (sealhulgas tehakse õppevisiite ja seminare). Käitumisoskuste Mängu elluviimise ja laiendamise käigus hangitakse (sealhulgas vajaduse korral kirjastatakse) ja levitatakse materjale, juhendeid ja hindamisinstrumente (sealhulgas venekeelseid).
  - 2.1.3.1.4. Käitumisoskuste Mängu mentoritele tehakse väljaõpe ja täienduskoolitused (sealhulgas nõustamised, seminarid ja õppevisiidid), et tagada piisaval arvul õpetajate koolitajate ning nõustajate olemasolu. Vajaduse korral viiakse need tegevused läbi ka vene keeles.
  - 2.1.3.1.5. Viiakse läbi iga-aastane õpetajate (sealhulgas kooli juhtkond ja tugispetsialistid) baas- ja täienduskoolitamine, et laiendada programmiga uutesse koolidesse ja toetada juba programmi elluviivaid koole (sealhulgas tehakse nõustamisi ja seminare).
  - 2.1.3.1.6. Programmi elluviimise ajal juhendavad ja nõustavad mentorid õpetajaid, vajaduse korral teevad mentorid seda ka koolis kohapeal.
  - 2.1.3.1.7. Hinnatakse programmi tulemusi sekkumiseelse ja -järgse andmekogumise abil, selleks tehakse tunnivaatluseid, küsimustikke õpilaste käitumise kohta, täidetakse hindamisküsimustikke, analüüsitakse tulemusi jms. Samuti hinnatakse Käitumisoskuste Mängu protsessi, rakendamist ja programmi mõju. Koostatakse ja avaldatakse (teadus)artikleid, raporteid või muid sarnaseid hindamistegevusi tutvustavaid materjale.
  - 2.1.3.1.8. Luuakse Käitumisoskuste Mängu veebileht ja -keskkond.
  - 2.1.3.1.9. Viiakse läbi Käitumisoskuste Mängu teavitustegevused meedias ning tutvustatakse Käitumisoskuste Mängu avalikel üritustel, seminaridel ja konverentsidel.
  - 2.1.3.1.10. Tegevuse elluviimise aeg on 01.07.2015–31.12.2021.

2.1.4. Sihtrühm

- 2.1.4.1. Toetatava tegevuse sihtrühm on põhikooli I kooliastme õpilased ja õpetajad, õpilaste vanemad ja kooli personal.

(muudetud siseministri 30.04.2017 käskkirjaga nr 1-3/53).

2.2. Andme- ja teabevahetuslahenduse loomine võrgustikutöö tõhustamiseks

2.2.1. Elluviija ja partner

- 2.2.1.1. Tegevust rakendavad elluviija ning tema partner PPA. *(muudetud siseministri 30.04.2017 käskkirjaga nr 1-3/53).*
- 2.2.1.2. Elluviija ülesanded on juhtida tegevust (sealhulgas seirata ja suunata partnerite tegevust), moodustada tegevuse juhtrühm ning juhtida juhtrühma tööd. Juhtrühma ülesanded on suunata ja otsustada andme- ja teabevahetuslahenduse loomisega seotud põhimõttelisi küsimusi.
- 2.2.1.3. Partneri ülesanded on luua andme- ja teabevahetuslahenduse kontseptsioon, tellida lahenduse loomine ja arendamine ning vajaduse korral koolitada kasutajaid või tellida kasutajakoolitused. *(muudetud siseministri 30.04.2017 käskkirjaga nr 1-3/53).*

2.2.2. Tulemus

2.2.2.1. Loodav andme- ja teabevahetuslahendus võimaldab kohalike omavalitsuste lastekaitse- ja sotsiaaltöötajatel, politseiametnikel ja SKA töötajatel kasutada politsei ning andme- ja teabevahetuslahenduse kontseptsioonis ette nähtud teiste osapoolte infosüsteemide andmeid. Andme- ja teabevahetuslahendus lihtsustab infovahetust, juhtumikorraldust ja aitab paremini planeerida sekkumist ning pakub riskis olevatele isikutele ja peredele, sealhulgas noortele, kiiremat ja tõhusamat toetust ja teenuseid nende probleemide lahendamisel. *(muudetud siseministri 30.04.2017 käskkirjaga nr 1-3/53).*

2.2.3. Tegevuse kirjeldus ja elluviimise aeg

2.2.3.1. Andme- ja teabevahetuslahenduse kontseptsiooni koostamine, lahenduse loomine ja arendamine ning selle kasutajate koolitamine

2.2.3.1.1. Kirjeldatakse, missugust teavet on vaja riskis olevate isikute ja perede toetamiseks ja nende probleemide lahendamiseks, selgitatakse välja õigusaktide muutmise vajadus, vajaduse korral tutvutakse teiste riikide praktikate ja lahendustega ning analüüsitakse seda lähtuvalt Eesti vajadustest.

2.2.3.1.2. Luuakse andme- ja teabevahetuslahenduse visioon ja koostatakse lähteülesanne.

2.2.3.1.3. Kirjeldatakse tööprotsesse olenevalt erinevatest kasutajarühmadest.

2.2.3.1.4. Tellitakse lahenduse loomine ja luuakse võimalus teha andmepäringuid kontseptsioonis ette nähtud olemasolevatesse infosüsteemidesse.

2.2.3.1.5. Arendatakse vajalikke rakendusi riskis olevate isikute ja perede toetamisega ning nende probleemide lahendamisega tegelevatele spetsialistidele.

2.2.3.1.6. Testitakse rakendusi.

2.2.3.1.7. Luuakse andme- ja teabevahetuslahenduse kasutajate koolitusmaterjalid ning vajaduse korral luuakse koolituskursus ja viiakse läbi koolitused.

2.2.3.1.8. Tegevuse elluviimise aeg on 01.01.2017–31.12.2019.

(muudetud siseministri 30.04.2017 käskkirjaga nr 1-3/53).

2.2.4. Sihtrühm

2.2.4.1. Tegevuse sihtrühm on riskis olevate isikute ja peredega vahetult töötavad spetsialistid.

2.3. Lähisuhtevägivalla all kannatavate noorte ja perede kindlakstegemine ning nende probleemide lahendamine võrgustikutöö meetodil

2.3.1. Elluviija ja partner

2.3.1.1. Tegevust rakendavad elluviija ja tema partner SKA.

2.3.1.2. Elluviija ülesanded on juhtida tegevust (sealhulgas seirata ja suunata partneri tegevust) ning moodustada juhtrühm ja juhtida juhtrühma tööd. Juhtrühma ülesanded on otsustada ja suunata tegevuse arendamise ja laiendamise seotud põhimõttelisi küsimusi ning anda hinnang tegevuse elluviimisele ja tulemustele.

2.3.1.3. Partneri ülesanded on valmistada ette riskihindamise meetodika ja võrgustikutöö meetodil juhtumikorralduse mudel (edaspidi *juhtumikorralduse mudel*), seda katsetada, arendada ja laiendada, samuti hinnata selle tulemuslikkust.

2.3.2. Tulemus

2.3.2.1. Tegevuse tulemusena kasutavad spetsialistid vähemalt kümnes piirkonnas juhtumikorralduse mudelit lähisuhtevägivalla all kannatavate noorte ja perede abistamiseks. Juhtumikorralduse mudeli kasutamise tõttu vähenevad peres korduvalt ohvriks langemine ja õigusrikkumiste arv. Mudel on töövahend eelkõige kohaliku omavalitsuse sotsiaal- ja lastekaitsetöötajatele, politseiametnikele, ohvriabitöötajatele ning teistele riskis olevate perede probleemide lahendamiseks seotud spetsialistidele (edaspidi juhtumikorralduse võrgustik).

2.3.3. Tegevuse kirjeldus ja elluviimise aeg

2.3.3.1. Juhtumikorralduse mudeli ettevalmistamine, katsetamine, arendamine ja laiendamine

2.3.3.1.1. Juhtumikorralduse mudeli ettevalmistamiseks kaardistab partner Eesti juhtumikorralduse võrgustike olemasolevad praktikad ja kompetentsid ning analüüsib lisavajadusi (sealhulgas koolitusvajadusi) piirkondade kaupa.

2.3.3.1.2. Juhtumikorralduse mudeli ettevalmistamiseks tutvub partner teiste riikide kogemustega MARAC-i mudeli (inglise keeles *Multi-Agency Risk Assessment Conferences*) rakendamisega. Vajaduse korral tehakse õppereise ja ekspertide visiite ning koostatakse analüüsid.

2.3.3.1.3. Juhtumikorralduse mudeli ettevalmistamiseks töötab partner välja juhised ja koolitusprogrammi, tõlgib ja kohandab vastavad materjalid ning teeb need kättesaadavaks elektrooniliselt ja vajaduse korral paberil, töötab välja juhtumikorralduse mudeli rakendamise, sealhulgas tugiisikuteenuse kontseptsiooni ja hindamismetoodika.

2.3.3.1.4. Juhtumikorralduse mudeli katsetamiseks korraldab partner vähemalt ühes piirkonnas juhtumikorralduse võrgustike liikmetele koolitused.

2.3.3.1.5. Juhtumikorralduse võrgustik katsetab mudeli abil juhtumite lahendamist, sealhulgas teeb riskihindamist, koostab sekkumisplaane, korraldab koostöökohtumisi ning loob vägivallaohvrile võimaluse saada tugiisikuteenust vastavalt mudeli ettevalmistava etapi käigus väljatöötatud tugiisikuteenuse kontseptsioonile.

2.3.3.1.6. Juhtumikorralduse mudeli katsetamisel korraldab partner juhtumikorralduse võrgustike liikmetele vajaduse korral nõustamist, täienduskoolitusi, kogemuste vahetamise või probleemilahendamise seminare.

2.3.3.1.7. Juhtumikorralduse mudeli arendamisel võetakse arvesse selle katsetamise tulemusi ja riiklike süsteemide arendamisel ilmnenud vajadusi ning vajaduse korral täiendatakse koolitusprogrammi, korraldatakse koolitusi (sealhulgas vajaduse korral õppereise), täiendatakse olemasolevaid, töötatakse välja või hangitakse uued materjalid ja hindamismetoodika, korraldatakse kogemuste vahetamise seminare nii Eestis kui ka väljaspool Eestit.

2.3.3.1.8. Juhtumikorralduse mudeli katsetamise järel võetakse see igal aastal kasutusele vähemalt kahes uues piirkonnas, sealhulgas korraldatakse vajaduse korral koolitusi ja hangitakse materjale.

2.3.3.1.9. Hinnatakse juhtumikorralduse mudeli rakendamise tulemuslikkust, sealhulgas riskis oleva pere edasist toimetulekut vastavalt väljatöötatud metoodikale.

2.3.3.1.10. Tegevuse elluviimise aeg on 01.09.2015–31.12.2021.

2.3.3.2. Juhtumikorralduse mudeli mõjude hindamine

2.3.3.2.1. Elluviija tellib uuringu, mis teaduslikku metoodikat kasutades hindab juhtumikorralduse mudeli protsessi, rakendamist ja mudeli rakendamise mõju.

2.3.3.2.2. Tegevuse elluviimise aeg on 01.01.2020–31.12.2021.

2.3.4. Sihtrühm

2.3.4.1. Tegevuse sihtrühm on lähisuhtevägivalla all kannatavad isikud ning nendega vahetult kokkupuutuvad spetsialistid.

2.4. Maakondliku võrgustikutöö edendamine turvalisuse suurendamiseks

2.4.1. Elluviija

2.4.1.1. Tegevust rakendab elluviija.

2.4.2. Tulemus

2.4.2.1. Tegevuse tulemusena on maakonna tasandi koostöös, eeskätt turvalisuse nõukogu tegevustes, juurutatud võrgustikutöö põhimõtte. Ühiselt langetatud juhtimisotsused soodustavad turvalisuse küsimuste lahendamist, sealhulgas kohalikul tasandil turvalise elukeskkonna kujundamist ning riskirühma isikute ja pere probleemide kindlakstegemist.

2.4.3. Tegevuse kirjeldus ja elluviimise aeg

2.4.3.1. Maakondliku võrgustikutöö seniste praktikate analüüsimine ja teiste kogemuste koondamine ning sobiliku töökorralduse kujundamine

2.4.3.1.1. Koostöös maavalitsustega koondatakse ülevaade senistest praktikatest maakondlikus võrgustikutöös, tehakse analüüs, tutvutakse Eesti ja vajaduse korral teiste riikide praktikaga (vajaduse korral korraldatakse õppereise, kaasatakse eksperdid).

2.4.3.1.2. Kõigile asjaomaste asutuste ja ühingute eestvedajatele ja teemaga seotud spetsialistidele tutvustatakse konverentsil praktikate analüüsi tulemusi ning arendatakse välja vajalikud koolitused (sealhulgas nende sisu, metoodika õppekeskkond) turvalisusealase võrgustikutöö edendamiseks maakondlikul ja kohalikul tasandil.

2.4.3.1.3. Tegevuse elluviimise aeg on 01.08.2015–31.12.2019.

2.4.3.2. Koolituste korraldamine maakondlike võrgustike arendamiseks ja haldamiseks ning kohaliku tasandi tegevuse toetamiseks

2.4.3.2.1. Võrgustikutöö edendamiseks korraldatakse koolitusi maavalitsuste ja teiste poolte esindajatele (võrgustike loomise, haldamise ja arendamise pädevuse tõstmiseks) ning turvalisuse nõukogude käivitamise toetamiseks korraldatakse koolitusi maakonna turvalisuse võtmeisikutele (asutuste ja ühingute juhtidele).

2.4.3.2.2. Maakondliku võrgustikutöö toetamiseks ja suunamiseks korraldatakse maakondlikke koostööseminare.

2.4.3.2.3. Tegevuse elluviimise aeg on 01.09.2015–31.12.2019.

2.4.3.3. Maakondliku võrgustikutöö kogemuste jagamine ja võrgustike mõjude hindamine

2.4.3.3.1. Maakondliku võrgustikutöö kogemuste jagamiseks ja üksteiselt õppimiseks korraldatakse maavalitsuste, Politsei- ja Piirivalveameti, Päästeameti ja kohalike omavalitsuste esindajatele ning teistele pooltele üleriigilisi seminare.

2.4.3.3.2. Maakondliku turvalisusealase võrgustikutöö mõjude hindamiseks tellitakse analüüsid ning tulemuste kokkuvõtmiseks, põhijärelduste tegemiseks ja uute eesmärkide seadmiseks korraldatakse konverents.

2.4.3.3.3. Tegevuse elluviimise aeg on 01.01.2016–31.12.2020.

2.4.4. Sihtrühm

2.4.4.1. Tegevuse sihtrühm on maavalitsuste, Politsei- ja Piirivalveameti ning Päästeameti, kohalike omavalitsuste ja teiste asjaomaste asutuste esindajad ning maakondlikul tasandil turvalisuse loomises osalevate vabaühenduste ja nende üleriigiliste katusühenduste eestvedajad ja ettevõtete esindajad.

3. Väljund- ja tulemusnäitajad ning nende sihttasemed

Näitajad	Näitaja nimetus	Mõõtühik	Alg-tase	Siht-tase 2016. a	Siht-tase 2018. a	Siht-tase 2020. a	Siht-tase 2021. a	Selgitus
Toetatav tegevus 2.1. Käitumisoskuste Mängu arendamine ja laiendamine õpilaste koolis toimetuleku parandamiseks ja riskikäitumise ennetamiseks								
Tulemusnäitaja	Teenust saanute arv ¹	Õpilane	500	1700	3300	4500	4500	Programmis osalevate õpilaste arv. Panustab rakenduskava väljundnäitajasse „Võrgustikutöö teenusest kasusaajate arv“ ja meetmete nimekirja ² väljundnäitajasse „Teenust saanute arv“ ³
Väljundnäitaja	Programmi rakendavate õpetajate arv	Õpetaja	20	80	160	220	220	Toetatava tegevuse spetsiifiline näitaja
Tulemusnäitaja	Mittesoovitud käitumiste keskmine arv	Käitumisakt	Mõõdetakse iga õppeaasta algul	Väheneb kolmandiku võrra	Väheneb kolmandiku võrra	Väheneb kolmandiku võrra	Väheneb kolmandiku võrra	Toetatava tegevuse spetsiifiline näitaja. Võrreldakse programmis

¹ Rakenduskava muutmisel muutub tulemusnäitaja nimetus „Teenust saanute arv“ nimetuseks „Ennetusteenusest kasusaajate arv“.

² Vabariigi Valitsuse 29. septembri 2016. a korraldus nr 325 „Perioodi 2014–2020 struktuuritoetuse meetmete nimekirja“ kinnitamine

³ Rakenduskava muutmisel muudetakse rakenduskava väljundnäitaja nimetus „Võrgustikutöö teenusest kasusaajate arv“ nimetuseks „Ennetusteenusest kasusaajate arv“ ja rakenduskava muutmisele järgneva meetmete nimekirja muutmisel muudetakse väljundnäitaja nimetus „Teenust saanute arv“ samuti nimetuseks „Ennetusteenusest kasusaajate arv“. Uus nimetus hõlmab selgemini nii Käitumisoskuste Mängust kui juhtumikorralduse mudelist kasusaajaid.

			ses					osalevate uute klasside kooliaasta alguse ja lõpu keskmist näitajat. Eesmärk on vähendada mittesoovitud käitumiste arvu võrreldes algtasemega.
Toetatav tegevus 2.2. Andme- ja teabevahetuslahenduse loomine võrgustikutöö tõhustamiseks								
Väljundnäitaja	Loodud andme- ja teabevahetuslahenduste arv	Teabevahetuslahendus	0	0	1	1	1	Toetatava tegevuse spetsiifiline näitaja
Toetatav tegevus 2.3. Lähisuhtevägivalla all kannatavate noorte ja perede kindlakstegemine ning nende probleemide lahendamine võrgustikutöö meetodil								
Tulemusnäitaja	Teenust saanute arv ⁴	Inimene	0	10	100	200	300	Juhtumikorra lduuse mudelist kasusaajate arv. Panustab rakenduskava väljundnäitajasse „Võrgustikutöö teenusest kasusaajate arv“ ja meetmete nimekirja ⁵ väljundnäitajasse „Teenust saanute arv“ ⁶
Toetatav tegevus 2.4. Maakondliku võrgustikutöö edendamine turvalisuse suurendamiseks								
Väljund-	Maakondlike turvalisuse	Nõu-	0	0	15	15	15	Toetatava tegevuse

⁴ Rakenduskava muutmisel muutub tulemusnäitaja nimetus „Teenust saanute arv“ nimetuseks „Ennetusteenusest kasusaajate arv“.

⁵ Vabariigi Valitsuse 29. septembri 2016. a korraldus nr 325 „,Perioodi 2014–2020 struktuuritoetuse meetmete nimekirja“ kinnitamine“

⁶ Rakenduskava muutmisel muudetakse rakenduskava väljundnäitaja nimetus „Võrgustikutöö teenusest kasusaajate arv“ nimetuseks „Ennetusteenusest kasusaajate arv“ ja rakenduskava muutmisele järgneva meetmete nimekirja muutmisel muudetakse väljundnäitaja nimetus „Teenust saanute arv“ samuti nimetuseks „Ennetusteenusest kasusaajate arv“. Uus nimetus hõlmab selgemini nii Käitumisoskuste Mängust kui juhtumikorralduse mudelist kasusaajaid.

näitaja	nõukogude arv, kus on juurutatud võrgustikutöõ põhimõtted	kogu						spetsiifiline näitaja
---------	---	------	--	--	--	--	--	-----------------------

(muudetud siseministri 30.04.2017 käskkirjaga nr 1-3/53).

4. Toetatavate tegevuste eeldatav mõju läbivatele teemadele

4.1. Tegevustel on eeldatav toetav mõju järgmistele läbivatele teemadele: võrdsed võimalused, infoühiskond, regionaalareng ja riigivalitsemine.

5. Toetatavate tegevuste abikõlblikkuse periood

5.1. Tegevuste abikõlblikkuse periood on 01.07.2015–31.12.2021.

6. Toetatavate tegevuste eelarve

Jrk nr	Toetatava tegevuse nimetus	Summa (eurodes)	Osakaal
1	Käitumisoskuste Mängu arendamine ja laiendamine õpilaste koolis toimetuleku parandamiseks ja riskikäitumise ennetamiseks	965 608	100%
1.1	ESF-i toetus	820 766,80	85%
	sh TAI	820 766,80	
1.2	Riiklik kaasfinantseering	144 841,20	15%
	sh TAI	144 841,20	
1.3	Omafinantseering	0	0%
2	Andme- ja teabevahetuslahenduse loomine võrgustikutöö tõhustamiseks	207 169	100%
2.1	ESF-i toetus	176 093,65	85%
	sh PPA	176 093,65	
2.2	Riiklik kaasfinantseering	31 075,35	15%
	sh PPA	31 075,35	
2.3	Omafinantseering	0	0%
3	Lähisuhevägivalla all kannatavate noorte ja perede kindlakstegemine ning nende probleemide lahendamine võrgustikutöö meetodil	400 473	100%
3.1	ESF-i toetus	340 402,05	85%
	sh SKA	323 402,05	
3.2	Riiklik kaasfinantseering	60 070,95	15%
	sh SKA	57 070,95	
3.3	Omafinantseering	0	0%
4	Maakondliku võrgustikutöö edendamine turvalisuse suurendamiseks	358 000	100%
4.1	ESF-i toetus	304 300	85%
4.2	Riiklik kaasfinantseering	53 700	15%
4.3	Omafinantseering	0	0%

(muudetud siseministri 30.04.2017 käskkirjaga nr 1-3/53).

7. Abikõlblikud ja mitteabikõlblikud kulud

7.1. Abikõlblikud kulud

- 7.1.1. Kulu on abikõlblik, kui see on põhjendatud, tekib toetatavate tegevuste abikõlblikkuse perioodil, makstakse toetatavate tegevuste abikõlblikkuse perioodil või 45 kalendripäeva jooksul pärast toetatavate tegevuste abikõlblikkuse perioodi lõppu ning on kooskõlas Euroopa Liidu ja riigisisese õigusega.
- 7.1.2. Abikõlblike kulude kindlaksmääramisel lähtutakse Vabariigi Valitsuse 1. septembri 2014. aasta määruse nr 143 „Perioodi 2014–2020 struktuuritoetusest hüvitatavate kulude abikõlblikuks lugemise, toetuse maksmise ning finantskorrektsioonide tegemise tingimused ja kord“ (edaspidi *ühendmäärus*) 2. peatükis kehtestatud tingimustest ja korrast.
- 7.1.3. Elluviija ja partnerite abikõlblikud kulud
- 7.1.3.1. Otsesed personalikulud
- 7.1.3.1.1. Otsesteks personalikuludeks loetakse ühendmääruse § 3 lõike 1 punktides 1–4 ning § 3 lõikes 4 loetletud kulud, mis on otseselt seotud toetatavate tegevuste elluviimisega ja mille seost toetatavate tegevustega on võimalik tõendada.
- 7.1.3.1.2. Otseseks personaliks loetakse töölepingu või ametniku ametisse nimetamise õigusakti alusel otseselt toetatavate tegevuste heaks töötavad füüsilised isikud. Töövõtu- või käsunduslepingu alusel otseselt toetatavate tegevuste heaks töötavad füüsilised isikud loetakse otseseks personaliks, kui leping vastab ühendmääruse § 3 lõikes 4 sätestatule.
- 7.1.3.2. Kaudsed kulud
- 7.1.3.2.1. Kaudseteks kuludeks loetakse üldkulud, mis on nimetatud ühendmääruse § 9 lõikes 5, ning administreeriva personali kulu, mis tekib seoses ühendmääruse § 9 lõikes 6 nimetatud administreerivate tegevustega.
- 7.1.3.2.2. Kaudsed kulud arvutatakse ainult ühtse määra alusel, milleks on 15% projekti otsestest personalikuludest.
- 7.1.3.3. Lähetus- ja transpordikulud
- 7.1.3.3.1. Abikõlblikud on otsese personali lähetus- ja transpordikulud ning kolmandate isikute majutus-, transpordi-, reisikindlustuse ja viisakulud ning päevarahad, kui nad osalevad toetatavate tegevuste elluviimises ja need kulud on toetatavate tegevuste elluviimiseks vajalikud.
- 7.1.3.3.2. Lähetuskulud on abikõlblikud tegelike kulude alusel.
- 7.1.3.3.3. Mootorsõiduki kasutamise kulud on abikõlblikud õigusaktides kehtestatud tingimustel maksustamisele mittekuuluvate piirmäärade ulatuses.
- 7.1.3.3.4. Transpordikulud on abikõlblikud tegelike kulude alusel.
- 7.1.3.4. Nõustamis- ja hindamiskulud
- 7.1.3.5. Uuringute ja analüüside kulud
- 7.1.3.6. Koolituste, seminaride, töötubade, infopäevade, konverentside ja õppereiside kulud, sealhulgas tulumaksuseaduse § 48 lõike 4 tähenduses erisoodustusena käsitatav kulu ja sellelt tasutud maksud toetatavate tegevuste abikõlblike kulude puhul
- 7.1.3.7. Teavitamiskulud, mis on kooskõlas Vabariigi Valitsuse 12. septembri 2014. aasta määruse nr 146 „Perioodi 2014–2020 struktuuritoetuse andmisest avalikkuse teavitamise, toetusest rahastatud objektide tähistamise ning Euroopa Liidu osalusele viitamise nõuded ja kord“ § 2 lõikes 1 sätestatud kohustuste täitmisega, sealhulgas meedias tegevustest teavitamise ja infomaterjalide kulud
- 7.1.3.8. Tõlkekulud
- 7.1.3.9. Juhend- ja õppematerjalide ning käsiraamatute väljatöötamise, soetamise, kirjastamise ja levitamise kulud, sealhulgas litsentsi- ja autoritasud

- 7.1.3.10. Infotehnoloogiliste arenduste programmeerimise, testimise, haldamise ja majutamise kulud, sealhulgas litsentsitasud, ning veebilehtede ja -keskkondade loomise ja haldamise kulud.
  - 7.1.3.11. Toetatavate tegevuste riigihangete korraldamise kulud
  - 7.1.3.12. Toetatava tegevuse 2.1 litsentside ja töövahendite kulud
  - 7.1.3.13. Toetatava tegevuse 2.3 sihtrühma transpordikulud
    - 7.1.3.13.1. Transpordikulud on abikõlblikud eelkõige lähisuhtevägivalla all kannatavatele isikutele juhtumikorralduse käigus määratud teenustele sõitmiseks.
    - 7.1.3.13.2. Teenusel osalemine peab olema tõendatav kirjalikult taasesitatavas vormis.
    - 7.1.3.13.3. Transpordikuludeks on ühistranspordi ja sõiduauto kasutamise kulud.
    - 7.1.3.13.4. Transpordikulud on abikõlblikud tegelikult kantud kulude alusel.
- 7.2. Mitteabikõlblikud kulud
- 7.2.1. Mitteabikõlblikeks kuludeks loetakse lisaks ühendmääruse §-s 4 sätestatule järgmised kulud:
    - 7.2.1.1. organisatsiooni juhtimisega seonduv personalikulu;
    - 7.2.1.2. liiklusvahendite ostmise ja liisimise kulu;
    - 7.2.1.3. kinnisasjade ostmise kulu;
    - 7.2.1.4. lähetus- ja transpordikulud osas, mis ületavad õigusaktides sätestatud maksustamisele mittekuuluvat piirmäära;
    - 7.2.1.5. punkti 7.1.3.2 alusel kaudse kuluna hüvitatav kulu kuludokumentide alusel. *(muudetud siseministri 30.04.2017 käskkirjaga nr 1-3/53).*

8. Toetuse maksmise tingimused ja kord

- 8.1. Toetust makstakse vastavalt perioodi 2014–2020 struktuuritoetuse seaduse (edaspidi *STS*) §-dele 28–30, selle alusel kehtestatud õigusaktidele ning ühendmääruse § 14 lõike 1 punktile 1 ja § 15 lõigetele 1 ja 4. *(muudetud siseministri 30.04.2017 käskkirjaga nr 1-3/53).*
- 8.2. Toetus makstakse välja RÜ-le esitatud maksetaotluse alusel. Maksetaotluse vormi kehtestab RÜ. Maksetaotluse nii enda kui partneri kuludega esitab elluviija RÜ-le e-toetuse keskkonna kaudu. Kui e-toetuse keskkond ei võimalda maksetaotluse esitamist, siis esitatakse maksetaotlus e-toetuse keskkonna väliselt elektrooniliselt digitaalselt allkirjastatult. *(muudetud siseministri 30.04.2017 käskkirjaga nr 1-3/53).*
- 8.3. Maksetaotlusi võib esitada vastavalt punktis 9.1.2 nimetatud prognoosile kõige harvem kord kvartalis ja kõige tihedamini kord kuus. Kui makstud abikõlblike kulude maksumus on riigihanke piirmääraga võrdne või ületab seda, esitab elluviija maksetaotluse kord kuus.
- 8.4. Enne esimese maksetaotluse esitamist või koos sellega peab elluviija esitama RÜ-le:
  - 8.4.1. väljavõtte oma raamatupidamise sise-eeskirjast, milles on kirjeldatud, kuidas raamatupidamises eristatakse toetatavate tegevuste abikõlblike kulusid ja nende tasumist elluviija muudest kuludest;
  - 8.4.2. koopia asutuse riigihangete läbiviimise korrast;
  - 8.4.3. lühikirjeldus toetatavate tegevuste rakendamise seotud dokumentide algatamise, kooskõlastamise ja kinnitamise kohta ning allkirjaõigusliku isiku edasivolitatud õiguste korral nende volituste koopiad.
- 8.5. Punktis 8.4 nimetatud dokumente ei pea esitama, kui elluviija on nimetatud dokumendid varem esitanud ja neid dokumente ei ole vahepeal muudetud. Elluviija esitab RÜ-le sellekohase kirjaliku kinnituse.

- 8.6. Esimesele maksetaotlusele, mille võib esitada koos punktis 9.1.2 nimetatud väljamaksete prognoosiga, lisatakse kõik selle taotluse aluseks olevate kuludokumentide koopiad. Ühendmääruse § 11 lõike 4 kohaselt ei pea riigiasutus koos maksetaotlusega esitama kulu tasumist tõendavaid dokumente kulude kohta, mille on teinud riigiasutus.
- 8.7. Alates teisest maksetaotlusest peab abikõlblike kulude tekkimist ja nende tasumist tõendavate dokumentide koopiad esitama vastavalt RÜ päringutele.
- 8.8. Kaudsete kulude katteks makstakse toetust punktis 7.1.3.2.2 nimetatud ühtse määra alusel vastavalt tegelikele otsestele personalikuludele.
  - 8.8.1. Kaudsete kulude hüvitamisel kaudsete kulude tegelikku teket, maksumust ega tasutust ei kontrollita.
  - 8.8.2. Kui rikkumise tõttu tehakse finantskorrektsioon otseste personalikulude summast, tehakse finantskorrektsioon proportsionaalselt ka kaudsete kulude summast.
- 8.9. Toetus makstakse välja vastavalt punktis 6 nimetatud toetuse osakaalule abikõlblikest kuludest ja maksimaalselt määratud toetuse summa ulatuses.
- 8.10. RÜ-l on õigus peatada maksetaotluse menetlemine osaliselt või täielikult, kui esinevad STS-i §-s 30 nimetatud asjaolud.
- 8.11. Viimane maksetaotlus esitatakse hiljemalt koos lõpparuandega. Viimane toetuse väljamakse tasutud kuludokumentide alusel tehakse pärast seda, kui RA on lõpparuande kinnitanud.
- 8.12. RÜ menetleb maksetaotlusi mõistliku aja jooksul, kuid kõige kauem 90 kalendripäeva. Tähtaeg võib pikeneda puuduste kõrvaldamiseks kuluva aja võrra.

9. Elluviija kohustused

- 9.1. Lisaks käesolevas TAT-is sätestatule kohalduvad elluviijale STS-is ja selle alusel kehtestatud õigusaktides elluviijale sätestatud kohustused. Lisaks STS-i §-des 24 ja 26 sätestatule on elluviija kohustatud:
  - 9.1.1. esitama RA-le jooksva aasta 5. novembriks kinnitamiseks toetatavate tegevuste järgmise eelarveaasta tegevuskava ja sellele vastava eelarve kulukohtade kaupa RA kinnitatud vormil ning vabas vormis eelarve seletuskirja. 2015. aasta eelarve kinnitatakse koos TAT-iga ning 2015. aasta tegevuskava ja eelarve seletuskiri esitatakse erandina 15 tööpäeva jooksul pärast TAT-i kinnitamist;
    - 9.1.1.1 eelarveaasta tegevuskava, sellele vastav eelarve ja eelarve seletuskiri kinnitatakse RA juhi käskkirjaga⁷;
    - 9.1.1.2 punktis 9.1.1.1 nimetatud RA juhi käskkirja muutmist ei eelda tegevuskava ja tegevuskavale vastava eelarve muudatused juhul, kui kinnitatud eelarvet muudetakse ühe kalendriaasta jooksul kuni 15% ulatuses ja elluviija kooskõlastab eelarve muutmise eelnevalt RÜ-ga kirjalikku taasesitamist võimaldavas vormis;
    - 9.1.1.3 punkti 9.1.1.2 kohaselt muudetud tegevuskava ja tegevuskavale vastava eelarve esitab elluviija RA-le teadmiseks koos RÜ kooskõlastusega viie tööpäeva jooksul RÜ kooskõlastuse saamisest;
  - 9.1.2. Esitama RA-le ja RÜ-le teadmiseks eelneva aasta korrigeeritud eelarve ühe kalendrikuu jooksul alates vastava aasta viimase maksetaotluse väljamaksmisele saatmisest RÜ poolt;
  - 9.1.3. esitama RÜ-le järgneva aasta väljamaksete prognoosi kümne tööpäeva jooksul pärast seda, kui RA on eelarve ja tegevuskava kinnitanud. Väljamaksete prognoosi vormi kehtestab RÜ. Esimese eelarveaasta väljamaksete prognoosi esitab elluviija 15

---

⁷ Kinnitatud tegevuskava ja eelarve ning selle seletuskirja esitab RÜ-le RA.

- tööpäeva jooksul pärast TAT-i kinnitamist;
- 9.1.4. esitama RÜ-le väljamaksete korrigeeritud prognoosi, kui maksetaotlus erineb esitatud prognoosist rohkem kui 25% võrra;
  - 9.1.5. esitama RA või RÜ järelepäringule vastused kümne tööpäeva jooksul päringu saamisest arvates;
  - 9.1.6. teavitama RA-d, kui toetatava tegevusega samalaadsetele tegevustele on taotletud toetust teistest meetmetest või muudest välisabi vahenditest;
  - 9.1.7. viima ellu toetatavat tegevust vastavalt kinnitatud tegevuskavale ja eelarvele;
  - 9.1.8. järgima riigihangete seadust. Elluviija võib RÜ-lt taotleda hangete puhul eelnõustamist;
  - 9.1.9. säilitama kulu abikõlblikkust tõendavad dokumendid ja muud tõendid vastavalt STS-i §-le 35;
  - 9.1.10. sõlmima partneritega partnerluslepingud, milles kirjeldatakse partnerite täpsed ülesanded, õigused ja kohustused toetatava tegevuse elluviimisel;
  - 9.1.11. koguma andmeid seirearuande jaoks, sealhulgas isikuandmeid toetatava tegevuse 2.1 raames koolitust saavate Käitumisoskuste Mängu programmi mentorite ja õpetajate kohta ning toetatava tegevuse 2.3 raames koolitust saavate spetsialistide kohta olenevalt neile korraldatud tegevuse mahust, vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 1303/2013, millega kehtestatakse ühissätted Euroopa Regionaalarengu Fondi, Euroopa Sotsiaalfondi, Ühtekuuluvusfondi, Euroopa Maaelu Arengu Euroopa Põllumajandusfondi ning Euroopa Merendus- ja Kalandusfondi kohta, nähakse ette üldsätted Euroopa Regionaalarengu Fondi, Euroopa Sotsiaalfondi, Ühtekuuluvusfondi ja Euroopa Merendus- ja Kalandusfondi kohta ning tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrus (EÜ) nr 1083/2006 (ELT L 347, 20.12.2013, lk 320–469), artikli 125 lõike 2 punktile e ja kooskõlas isikuandmete kaitse seadusega ning esitama need RÜ-le kinnitatud vormil kord kvartalis.

(muudetud siseministri 30.04.2017 käskkirjaga nr I-3/53).

10. Partnerite kohustused

- 10.1. Partnerid peavad täitma STS-i §-s 25 nimetatud kohustusi.
- 10.2. Lisaks STS-i §-s 25 nimetatud kohustustele on partnerid kohustatud sõlmima elluviijaga partnerluslepingu. Partnerluslepingus lepitakse kokku partneri täpsed ülesanded, õigused ja kohustused toetatavate tegevuste elluviimisel, sealhulgas aruandluskohustus tegevuste elluviimise edenemise ja eelarve täitmise edenemise kohta.

11. Tegevuste elluviimise tulemusaruanne ja selle esitamise kord

- 11.1. Toetatavate tegevuste elluviimise tulemusaruanded jagunevad vahe- ja lõpparuanneteks (edaspidi koos *seirearuanne*). Seirearuannetes annab elluviija kumulatiivselt ülevaate toetatavate tegevuste elluviimisest, väljund- ja tulemusnäitajate täitmisest, toetatavate tegevuste tulemuslikkusest ja püstitatud eesmärkide saavutamisest, toetatavate tegevuste mõjust läbivatele teemadele, hinnangu partnerluse toimimisele ning ülevaate eelarve järgimisest.
- 11.2. Elluviija esitab RÜ-le vahearuande koos lisadega e-toetuse keskkonna kaudu iga aasta 31. jaanuariks. Vahearuandes kajastatav informatsioon tuleneb e-toetuse keskkonna seirearuande vormilt ja põhineb RA välja töötatud seirearuande vormil. Kui tehniline viga e-toetuse keskkonna töös takistab vahearuande esitamist, loetakse uueks vahearuande esitamise tähtajaks järgmine tööpäev pärast vea kõrvaldamist. *(muudetud siseministri 30.04.2017 käskkirjaga nr I-3/53).*

- 11.3. Elluviija esitab RÜ-le lõpparuande koos lisadega e-toetuse keskkonna kaudu 45 kalendripäeva jooksul toetatavate tegevuste abikõlblikkuse perioodi lõppkuupäevast arvates. Lõpparuandes kajastatav informatsioon tuleneb e-toetuse keskkonna lõpparuande vormilt ja põhineb RA välja töötatud seirearuande vormil. Kui vahearuande ja lõpparuande esitamise tähtaja vahe on vähem kui kuus kuud, esitatakse ainult lõpparuanne. Kui tehniline viga e-toetuse keskkonna töös takistab vahearuande esitamist, loetakse uueks vahearuande esitamise tähtajaks järgmine tööpäev pärast vea kõrvaldamist. *(muudetud siseministri 30.04.2017 käskkirjaga nr 1-3/53).*
- 11.4. RÜ kontrollib 20 tööpäeva jooksul seirearuande laekumisest arvates, kas aruanne on vormikohane ja nõuetekohaselt täidetud.
- 11.5. Kui vahearuandes puudusi ei esine, kinnitab RÜ vahearuande ja edastab selle RA-le teadmiseks.
- 11.6. Kui vahearuandes esineb puudusi, annab RÜ elluviijale vähemalt kümme tööpäeva puuduste kõrvaldamiseks. Pärast puuduste kõrvaldamist kinnitab RÜ vahearuande viie tööpäeva jooksul ja edastab selle RA-le teadmiseks.
- 11.7. Kui lõpparuandes puudusi ei esine, kooskõlastab RÜ lõpparuande ja edastab selle viie tööpäeva jooksul RA-le kinnitamiseks. Kui RA on lõpparuande kinnitanud, teavitab ta sellest RÜ-d kolme tööpäeva jooksul kirjalikku taasesitamist võimaldavas vormis.
- 11.8. Kui lõpparuandes esineb puudusi, annab RÜ elluviijale vähemalt kümme tööpäeva puuduste kõrvaldamiseks ning edastab aruande viie tööpäeva jooksul pärast puuduste kõrvaldamist RA-le kinnitamiseks.
- 11.9. Kui RA-le esitatud lõpparuandes esineb puudusi, teavitab RA sellest RÜ-d. Seejärel menetletakse lõpparuannet vastavalt punktile 11.8.
- 11.10. Kui RA-le esitatud lõpparuandes puudusi ei esine, kinnitab RA aruande ja teavitab RÜ-d lõpparuande kinnitamisest kolme tööpäeva jooksul kirjalikku taasesitamist võimaldavas vormis.

12. Tegevuste ja nende elluviimise tingimuste muutmine

- 12.1. TAT-i muutmist menetletakse kirjalikku taasesitamist võimaldavas vormis.
- 12.2. Elluviijal on õigus taotleda TAT-i muutmist, kui ilmneb vajadus muuta toetatavaid tegevusi, eelarvet, väljund- või tulemusnäitajaid või toetatavate tegevuste abikõlblikkuse perioodi. Selleks esitab elluviija RA-le põhjendatud taotluse.
- 12.3. Elluviija võib TAT-i muutmise taotluse esitada kuni kaks korda aastas. Sagedamini võib TAT-i muutmise taotluse esitada vaid RÜ nõusolekul.
- 12.4. RA vaatab punktis 12.2 nimetatud taotluse läbi 25 tööpäeva jooksul taotluse saamisest arvates ning otsustab TAT-i muutmise algatamise pärast punktis 12.6 nimetatud kooskõlastamist RÜ ja korraldusasutusega (edaspidi KA). *(muudetud siseministri 30.04.2017 käskkirjaga nr 1-3/53).*
- 12.5. Puuduste esinemisel annab RA elluviijale tähtaja puuduste kõrvaldamiseks. Taotluse menetlemise tähtaega võib pikendada puuduste kõrvaldamiseks antud tähtaja võrra.
- 12.6. RA edastab TAT-i muutmise taotluse pärast selle läbivaatamist RÜ-le ja KA-le kooskõlastamiseks. RÜ-l ja KA-l on õigus esitada muudatuste kohta ettepanekuid.

- 12.7. RÜ-l on õigus taotleda TAT-i muutmist, kui seirearuannetest või muudest objektiivsetest asjaoludest selgub, et muudatuste tegemine on vajalik toetatavate tegevuste edukaks elluviimiseks või eesmärkide saavutamiseks. Selleks esitab RÜ RA-le TAT-i muutmise taotluse ning teavitab sellest elluviijat. RA vaatab taotluse läbi 25 tööpäeva jooksul taotluse saamisest arvates ja otsustab TAT-i muutmise algatamise pärast punktis 12.6 nimetatud kooskõlastamist KA-ga. (*muudetud siseministri 30.04.2017 käskkirjaga nr 1-3/53*).
- 12.8. Kui RA otsustab TAT-i muuta või algatab iseseisvalt TAT-i muutmise, teavitab ta sellest RÜ-d ja elluviijat. RA esitab TAT-i muutmise eelnõu STS-i § 13 lõike 3 kohasele kooskõlastamisele.
- 12.9. TAT-i muutmiseks ei loeta punktis 9.1.1 nimetatud järgmise eelarveaasta tegevuskava, eelarve ja eelarve seletuskirja kinnitamist ja muutmist juhul, kui tegevuskavas kavandatud tegevused ja nende eelarve on kooskõlas TAT-is sätestatuga. (*muudetud siseministri 30.04.2017 käskkirjaga nr 1-3/53*).

13. Finantskorrektsioonid ja toetuse tagasimaksmine

- 13.1. Finantskorrektsiooni alused ja ulatus on sätestatud STS-i §-des 45 ja 46.
- 13.2. Finantskorrektsiooni otsuse teeb RÜ STS-i § 8 lõike 2 punkti 6 ning KA STS-i § 45 lõike 4 alusel. Finantskorrektsiooni otsused tehakse vastavalt STS-i §-dele 45–47.
- 13.3. Elluviija kohustub maksma tagasi finantskorrektsiooni otsuses nimetatud tagasimaksmisele kuuluva toetuse osa vastavalt STS-i §-dele 48 ja 49.

14. Vaiete lahendamine

- 14.1. RÜ toimingute või otsuste peale peab enne halduskohtusse kaebuse esitamist esitama vaide RÜ-le vastavalt STS-i §-le 51. Vaide lahendab RÜ haldusmenetluse seaduses sätestatud korras.

15. Rakendussätted

- 15.1. Käskkirja rakendatakse tagasiulatuvalt alates 1. juulist 2015. aastal.

(allkirjastatud digitaalselt)

Hanno Pevkur
siseminister

Lisa 1. Toetatavate tegevuste tegevuskava vorm (*tunnistatud kehtetuks siseministri 30.04.2017 käskkirjaga nr 1-3/53*)

Lisa 2. Toetatavate tegevuste eelarve vorm kulukohtade kaupa (*tunnistatud kehtetuks siseministri 30.04.2017 käskkirjaga nr 1-3/53*)

Lisa 3. Seirearuande vorm (*tunnistatud kehtetuks siseministri 30.04.2017 käskkirjaga nr 1-3/53*)

Lisa 4. Toetatavate tegevuste eelarve täitmise vorm (*tunnistatud kehtetuks siseministri 30.04.2017 käskkirjaga nr 1-3/53*)

Lisa 5. Seletuskiri

Lisa 6. Toetatavate tegevuste eelarve kulukohtade kaupa 2015. aastal